

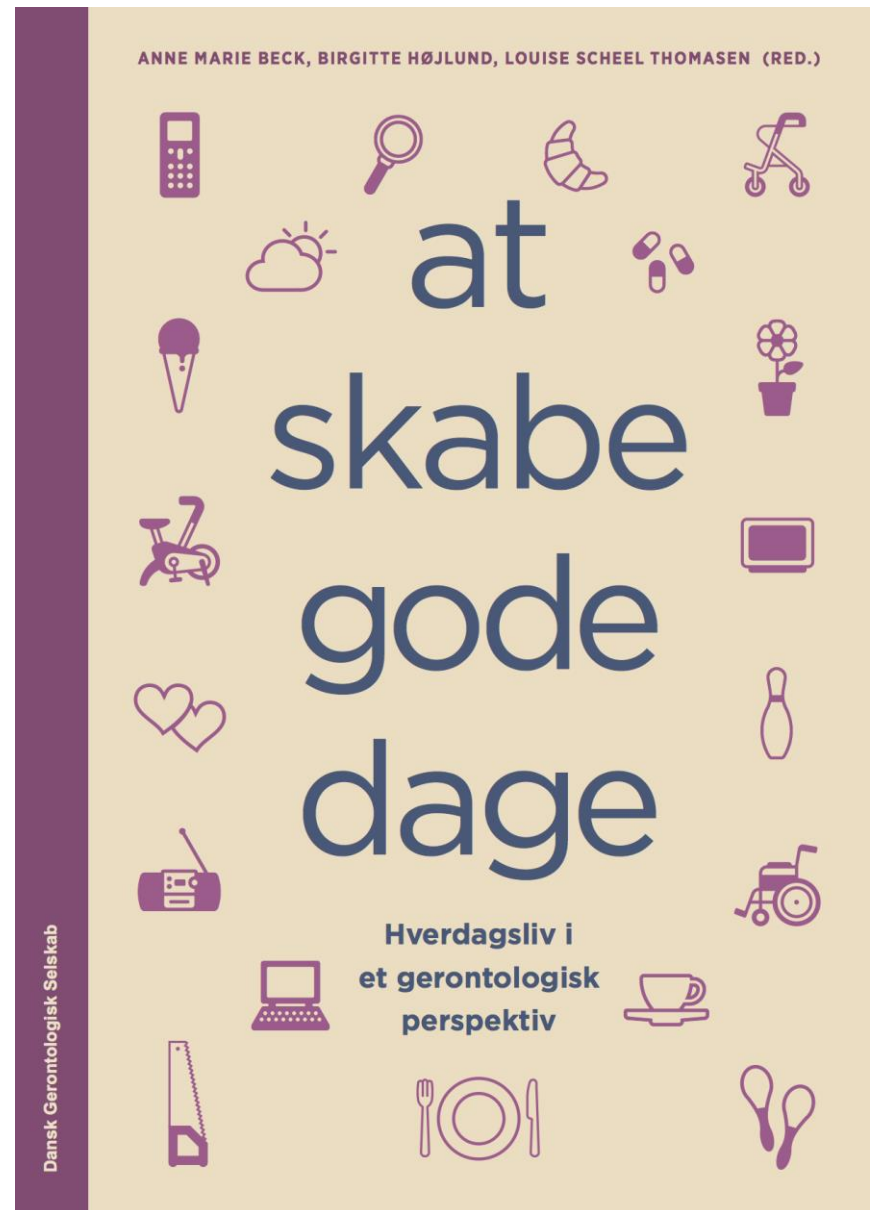
Meningsfuldhed som et pædagogisk princip

- når der er demens tilstede

At skabe mening

Dilemmaer i omsorgen
for mennesker med
demens.....

*Når vi ikke længere
taler samme sprog.....*

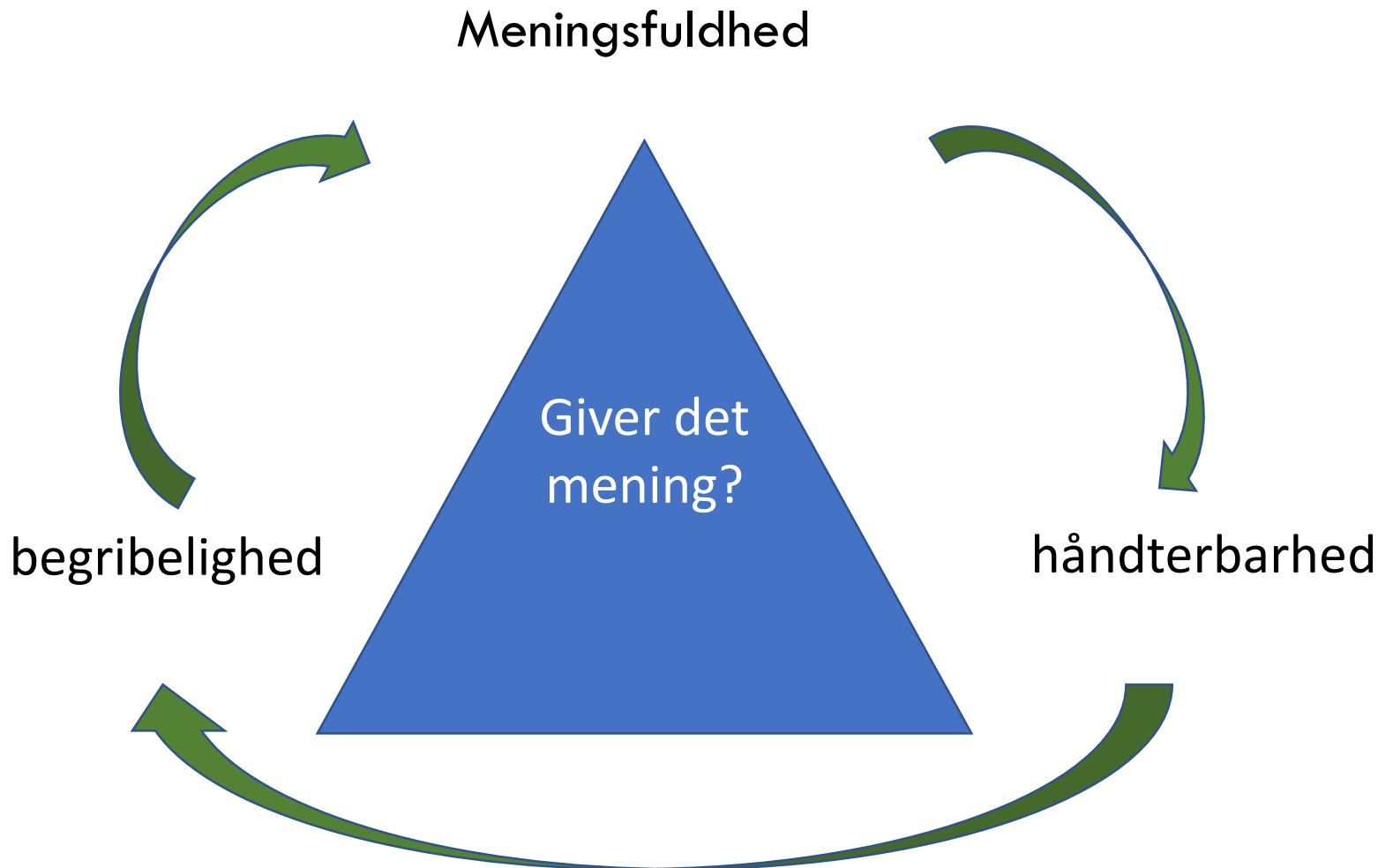

Margrethe har var temmelig ubehøvlet og direkte onskabsfuld i dag. Hun siger : at det dumme kælling der har været der hele weekenden har stjålet hendes hus nøgler" citat slut. Da jeg fortæller hende at det er mig der har været der i weekenden, bliver hun utrolig vred og råber at jeg er en elendig tyv og løgner, og beder mig skrubbe af helvede til.

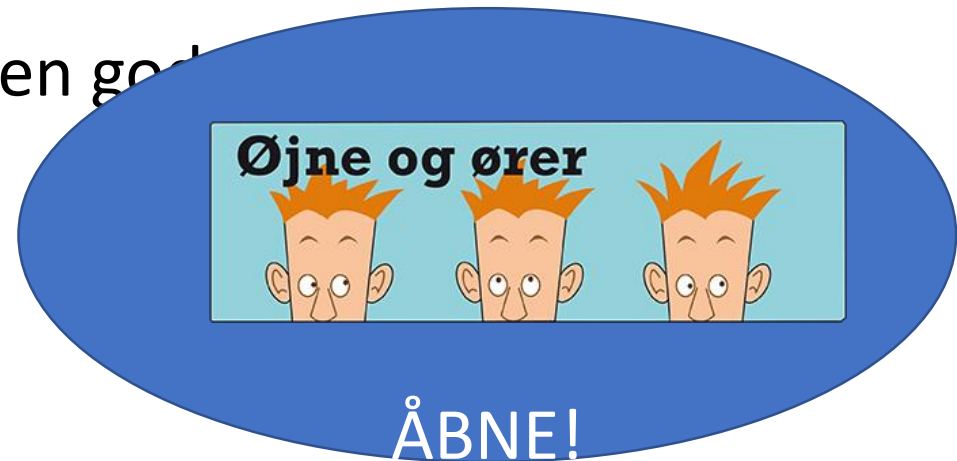
Problem
skabende
Adfærd
????

En sag har altid 3 sider....

At arbejde med meningsfuldhed som et pædagogisk princip

- At se og forstå borgernes handling, som meningsfuldt for ham/hende
- At forstå sig selv, som den der hjælper
- Hvilke metoder kan man så bruge til at se bag borgerens bevæggrund for at handle, som han gør?
- Og hvordan får man skabt den gode

”Jeg klarer mig selv, det har jeg altid gjort!

Gertrud er at finde i sit hus. Hun råber inde fra sit soveværelse: "Bliv der, jeg kommer!" da der bliver banket på. Gulvbelægningen er ikke synlig på grund af skidt, men interiøret fortæller om et tidligere smukt hjem, med ædle træsorter og dyre ting. Gertrud kommer ud, er usoigneret, med fedtet og pjusket hår. De hullede joggingbukser er holdt oppe med et stykke reb, bundet i en knude. Hendes tå- og fingernegle er lange og krummer sig, og der er en trang lugt af urin og afføring omkring hende. Gertrud bliver meget vred over det uanmeldte besøg. Hun har ikke sendt bud efter nogen og fortæller, at hun bestemt ikke har brug for hjælp, men at hun selv køber ind og bestiller hjælp, hvis hun mener, at hun har brug for det. Hun viser vredt sin tegnebog frem, der bugner af pengesedler og fortæller, at hun har råd til at købe hjælp, hvis hun vil have det. Gertrud kigger ud af vinduet og spørger demenskonsulenten, om det er hende, der er kommet i den grimme bil? Senere i samtalen, hvor demenskonsulenten tilbyder hende hjælp fra kommunen, udbryder hun med vrede i stemmen: "du ser nu heller ikke selv for godt ud!"

Svend Brinkmann – GÅ GLIP

Når Sokrates sagde, om det at være et godt og ordentligt menneske:

”Kend dig selv” - *Gnothi seauton*
mente han ikke vi skulle erkende os selv og ikke kun *dig selv* som partikulær individer, men kende **os selv**, som det fælles menneskelige

Det har ingen værdi at være unik. Det er et mål at være et godt og ordentlig menneske

Hvad gør vi for at styrke relationen?

Livsformer og relationer

- Hvorfor skal det være så svært?
- Det handler om bærere af helt forskellige kulturer – og dermed vidt forskellige værdier
- Og kan vi bedre forstå den anden, hvis vi ved noget om livsformer?

Vi støver en gammel teori af og moderniserer

Livsformsteori
Thomas Højrup, professor i etnolog

Hvilken livsform har præget ens arbejdsstruktur

FØR:

"Fritid havde vi altså ikke. Det var simpel, når man tænker på i dag. Hver anden søndag eftermiddag havde vi fri, så havde jeg fri fra malkning morgen og aften. Vi var i grunden så tilfreds.

Det var en gammel gård, og vi fik fuldstændig pyntet op. For vi arbejdede sammen min mand og jeg, og det gjorde vi fra morgen til aften. Vi hjulpes ad med det hele. Det vil sige, han hjalp nu ikke inde, men det fik jeg tid fra til at ordne det derinde. Resten af min tid var jeg ude i marken og ude i kostalden og hjalp ham. Vi synes vi havde det dejligt. Og så havde vi også meget med høns også..."

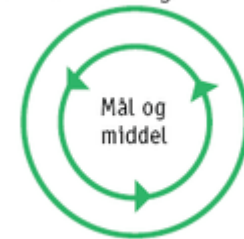
NU:

Vi er altid på, pga. teknologien gør det muligt.

Den selvstændige livsform

Den selvstændige livsform

Livsformer: Karriere livsform & baglandskvinden

- Baglandskvinden – hvem er det??

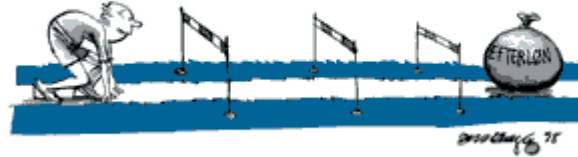
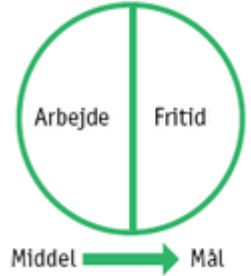

Den karrierebundne livsform

Lønarbejderlivsformen

Lønarbejderlivsformen

Husmor livsformen – nye kulturer - nye tider

1. "Hjem" og "familie" udgør et udeleligt hele

2. familien er målet og hjemmet er midlet

3. hjemmet er målet, familien midlet

4. interesser udenfor hjemmet er målet, familien midlet.

Hvad er problemet så?

I Det glemte folk (1983) udledte etnologen Thomas Højrup tre dominerende livsformer:

Menneskers adfærd er forankret i deres livsform; det er gennem den, de forstår så centrale begreber som arbejde, familie, fritid og frihed, der danner en strukturel helhed i den enkelte livsform.

*Dermed bliver den strukturelle livsformsanalyse et redskab, der er særlig egnet til at indfange kulturelle forskelle, der eksisterer mellem bærere af helt forskellige kulturer. **Den forklarer samtidig fænomenet kulturel blindhed eller livsformscentrisme, etnocentrisme**, nemlig det at mennesker bundet til hver sin livsform ikke erkender de dybe kulturelle forskelle, men i stedet prøver at anvende og tolke begreberne i egen livsformsbetinget betydning.*

Rollemønstre som et forhold har været præget af

Reidun Ingelbretsen, 2002

- Afhængighedsmønstre
- Afstandsmønstre
- Fællesskabsmønstre
- Åbenhed/dialogmønstre

Forholdet har været præget af stor afhængighed

- I nogle ægteskaber har forholdet været præget af **at den ene har været dominerende/den stærke**. Er det denne part der bliver syg, skal rollerne pludseligt ændres.

Den pårørende:

Denne forandring skaber angst, og kan være medvirkende til at den pårørende forsøger at holde den syge i den gamle rolle. Tidligere tryk i ægteskabet trues.

Forholdet har været præget af
gensidig selvstændighed -
afstandsmønstre

I nogle ægteskaber har man opbygget en gensidig respekt for hinandens interesser og karriere. Balancen mellem distance og nærhed og uafhængigheden forstyrres, når den ene bliver syg.

Den pårørende:

Den pårørende kan opleve krav fra den syge, f.eks. spørgsmål om tid, sted, eller hvad skal jeg nu?

Kan opleves som en ulidelig omklamring.

Forholdet har været præget af fællesskab

- Nogle ægtepar definerer sig selv som "VI" og lever livet i tosomhed, hvor man er sammen om det meste.

Den pårørende:

Her ses tit, at de raske overtager funktioner den syge ikke magter og sætter en stor ære i det. Ægtefællen kan blive svært belastet, hvilket omgivelserne tit overser. For den pårørende er anerkendelse af fællesskabet og behovet for at opleve samhørighed med ægtefællen vigtig.

Forholdet har været præget af åbenhed og dialog:

- Nogle ægtepar har altid haft **et åbent forhold og har kunnet tale sammen om alt**. De har delt tanker og gensidigt bekræftet hinanden, samt haft et fællesskab, også som venner.

Den pårørende:

Oplever tab af dialogen og den fælles historie.

Kan udadtil fremstå som den der klarer alt, og giver udtryk for at det de gør for den syge ægtefælle, ville han/hun også have gjort i samme situation.

Relationsopbygning gennem viden og nysgerrighed

